

Nr 38.

Av herr **Ljunggren, August**, angående ändring av 1 eller 2 § i lagen om förbud mot handels idkande under vissa tider av dygnet.

Genom lag av den 6 juni 1912 (svensk författningssamling 1912, nr 73) erhöll § 1 i lag om förbud mot handelsidkande å söckendag utöver viss tid (svensk författningssamling 1909, nr 50) följande ändrade lydelse (tillägget med kursiv stil): »Därest inom stad, köping eller municipalsamhälle yppas behov av förbud mot att handelsbod å söckendag hålles till salu öppen utöver viss tid, må sådant förbud meddelas i enlighet med vad nedan sägs.

Varder dylikt förbud för viss ort meddelat, må ock förbud i enahanda ordning meddelas mot att handelsbod å sön- och helgdagar hålles till salu öppen under sådan tid, som enligt 7 kap. 3 § strafflagen ej är att hänföra till sabbatstid». Samtidigt med denna tilläggsbestämmelse stadgades, att »förbud, som i § 1 andra stycket sägs, skall avse hela tiden före klockan sex förmiddagen och efter klockan nio eftermiddagen».

Vid detta ärendes behandling inför Konungen i statsrådet den 23 februari 1912 påpekade justitieministern, vilka olägenheter, som i vissa fall uppstått därigenom, att de kommunala myndigheterna i fråga om sön- och helgdagar dittills icke ägt någon befogenhet att, såsom med avseende å söckendag kunnat ske, inskränka butikshandeln till viss tid av dagen. Före och efter den i ovannämnda § av strafflagen angivna sabbatstiden (6 f. m.—9 e. m.) kunde sålunda butik obehindrat hållas öppen å sön- och högtidsdagar, även om förbud utfärdats mot att under söckendag idka handel å motsvarande tid.

Detta hade, såsom justitieministern påvisade, på flera håll framkallat vissa olägenheter i fråga om handelsbutikers öppethållande. Sålunda hade det förekommit i stor utsträckning, att butiker, som på grund av utfärdat förbud hållas stängda intill kl. 12 på natten mellan

lördag och söndag, vid nämnda tid åter öppnas för allmänheten och därpå hållas öppna under flera timmar av natten. Vidare var det ganska vanligt, att butiker, som på vardagskvällarna måste stängas kl. 8 eller 9, på söndagsaftnarna hållas öppna mellan kl. 9—12.

Med rätta påtalades de olägenheter, som härigenom uppstått i fråga om butikspersonalens anspråk på vila från arbetet nattetid, varjämte anmärktes, att en stor del av de butiker, som hållas öppna under natten, utgöras av cigarraffärer med kvinnlig betjäning.

Justitieministern trodde, att om de kommunala myndigheterna erhöle beslutanderätt i fråga om söndagshandeln, skulle man ej behöva befara, att de skulle underlåta att begagna nämnda rätt å alla de platser, där inskränkande bestämmelser äro av nöden.

Denna justitieministerns förmodan har emellertid visat sig icke hålla streck. På grund utav att framför allt inom huvudstaden det av justitieministern påtalade oskicket tagit större dimensioner än å någon annan plats i riket, väcktes av bland andra undertecknad inom Stockholms stadsfullmäktige motion om »sådant tillägg till bestämmelserna angående butiksstängningen i Stockholm, att förbudet mot handelsidkande utöver viss tid å söckendagar måtte utsträckas även till sön- och helgdagar under sådan tid, som enligt 7 kap. 3 § strafflagen ej är att hänföra till sabbatstid, det vill säga tiden mellan 12—6 f. m. och 9—12 e. m.

(Motion nr 7 för år 1913 i stadsfullmäktiges handlingar).

Denna motion blev emellertid, ehuru med knapp majoritet, avslagen.

Visserligen var man ense om, att öppethållande mellan 12—6 f. m. var ett oskick, men då man icke ägde befogenhet att meddela förbud *enbart* för denna tid, ansåg man sig böra avvisa hela förslaget.

Hänvisande till debatten inom stadsfullmäktige (yttranden till Stockholms stadsfullmäktiges protokoll häftet 23 för 1913) ävensom till uttalanden av Stockholms speceri- och blomsterhandlareförening samt poliskommissariernas och polismästarens utlåtande (bihang nr 189 till beredningsutskottets utlåtande och memorial för år 1913) och understrykande justitieministerns uttalande till statsrådsprotokollet, att något behov att för sön- och helgdagar medgiva det undantag, varom här är fråga, näppeligen torde föreligga, anser jag mig härmed böra påkalla en lagändring i denna fråga. Det kan icke ha varit lagstiftarnas mening, att butiker, som under vardagar hållas stängda mellan kl. 12—6 f. m. samt 9—12 e. m., skola tillåtas att hålla öppet samma tider å sön- och helgdagar. För att råda bot häremot torde § 1 i lag om

förbud mot handelsidkande under vissa tider av dygnet böra erhålla följande förändrade lydelse i andra stycket:

»Varder dylikt förbud för viss ort meddelat, *skall* ock förbud i enahanda ordning meddelas mot att handelsbod å sön- och helgdagar hålles till salu öppen under sådan tid, som enligt 7 kap. 3 § strafflagen ej är att hänföra till sabbatstid.»

Skulle Riksdagen däremot anse skäl föreligga att låta förbud för öppethållande mellan 12—6 f. m. och 9—12 e. m. å sön- och helgdagar fortfarande blir beroende på de kommunala myndigheternas prövning, synes det vara nödvändigt — för såvitt syftemålet med lagen av den 6 juni 1912 i någon mån skall vinnas — att andra stycket i § 2 av samma lag antingen alldeles utgår eller ock gives en sådan lydelse, att ovannämnda kommunala myndigheter erhålla befogenhet att meddela förbud, varom nu är fråga, även *för viss del* av sådan tid, som enligt anförda § i strafflagen ej är att hänföra till sabbatstid.

På grund av vad sålunda anförts får jag härmed vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta sådan ändring i »lag om förbud mot handelsidkande under vissa tider av dygnet», att, därest förbud varder meddelat i eulighet med första stycket av § 1 i nämnda lag, dylikt förbud även *skall* meddelas mot att handelsbod å sön- och helgdagar hålles till salu öppen under sådan tid, som enligt 7 kap. 3 § strafflagen ej är att hänföra till sabbatstid eller att, om detta finnes icke kunna bifallas, 2 § andra stycket av nämnda lag ändras därhän, att de kommunala myndigheterna tillerkännas befogenhet att meddela förbud, varom i 1 § andra stycket sägs, även *för viss del* av tiden före kl. 6 f. m. och efter kl. 9 e. m. å sön- och helgdagar.

Vederbörande utskott torde formulera de lagändringar, som befinnas nödvändiga.

Stockholm den 26 januari 1914.

August Ljunggren.

